

Kortisol, Kortison, tU-

Klinisk kemi

Remiss

Cosmic: Finns att beställa under Endokrinologi.

Kortkod på etikett: TUKORT

Remiss: Laboratoriemedicin, Remiss 6.

ID-kontroll

För utförande av korrekt identitetskontroll se dokument [ID-kontroll](#).

Provtagning

2 L Plastdunk

6 mL vacutainerrör, plast, för urinprovtagning

Provmaterial: Urin

Provvolym: Ca 6 mL urin av samlad (dygns-)mängd.

Uppsamlingsstid 24 timmar bör eftersträvas, se *Interferens/felkällor*.

För utskrivbar patientinstruktion se länk till [Instruktion vid urinuppsamling](#) eller för engelsk version [Instruction for collecting urine](#)

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig utgåva finns på regionvasterbotten.se

Kortisol, Kortison, tU-

Klinisk kemi

Provhantering

Uppsamlingen skall förvaras i kylskåp under samlingsperioden.

Ska ej centrifugeras.

Hela urinvolymen blandas och mäts, prov tas av för analys med hjälp av överföringsstrå samt vacutainerörör beige kork.

Ange urinvolymin i **mL** samt uppsamlingstid i **minuter** på pappersremiss eller **timmar** i Cosmic. Klockslag för stopptid anges som provtagningstid.

Urin hållbar:

8 h i rumstemperatur, transporteras från enhet inom Region Västerbotten, i rumstemperatur grön SofiaBox.

2 dygn vid 2 - 8 °C, transporteras från enhet inom Region Västerbotten, i kyla grå SofiaBox.

Vid längre förvaring (upp till 6 månader) fryses urin vid -20 °C eller lägre och transporteras från enhet inom Region Västerbotten, fryst i grön SofiaBox.

Indikation

Misstänkt hyperkortisolism.

Referensintervall, beslutsgräns

Enhet: nmol/d

tU-Kortisol

< 170

tU-Kortison

< 390

U-Kortisol och U-Kortison i stickprov (prov utan tid- och volymangivelse) rapporteras i nmol/L utan referensintervall.

U-Kortisol/Kortison-kvot är vanligen < 1.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig utgåva finns på regionvasterbotten.se

Dokumentnummer 00464-1

Giltigt fr o m 2025-11-11

Kortisol, Kortison, tU-

Klinisk kemi

Kvot > 1 innebär att provets representativitet bör ifrågasättas.

Ökad kvot ger misstanke om kontamination med blod, exsudat eller läkemedel innehållande hydrokortison. Ökad kvot kan troligen även förekomma till följd av lakrits (inklusive smaksatt tuggtobak) samt vid mutationer i 11-beta-hydroxisteroiddehydrogenas typ II.

Interferens/felkällor

- Blodtillblandning kan medföra missvisande hög kortisol-koncentration.
- Kortare samlingstid än 24 timmar påverkas av dygnsvariation och medför att beräknad dygnsutsöndring blir mycket osäker och svårtolkad.

Svarsrutiner

Analyseras 1 ggr/vecka.

tU-kortisol och tU-kortison anger uppskattad utsöndring per dygn om samlingstiden är kortare än ett dygn (1440 minuter).

Kommentar

Analyseras med LC-MS/MS metodik vilken gör analysen specifik för kortisol respektive kortison. Till skillnad från konventionella metoder påverkas analysresultatet därför ej, eller endast marginellt, av kortisolmetaboliter och snarlika substanser så som t ex prednisolon.

Ackrediterad

Nej.

Sparas i biobank

Nej.

Dokumentslut

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig utgåva finns på regionvasterbotten.se

Dokumentnummer 00464-1

Giltigt fr o m 2025-11-11